

THÔNG TIN VỀ PHÒNG, CHỐNG BỆNH UỐN VÁN

Theo Cục Phòng bệnh, Bộ Y tế, uốn ván là bệnh cấp tính do vi khuẩn uốn ván gây ra, với các triệu chứng đặc trưng gồm: cứng hàm, cứng gáy, cứng lưng, cứng bụng, cứng ngực và cứng tứ chi. Khi bị kích thích, các cơn co cứng tăng lên gây đau dữ dội.

1. Nguồn truyền nhiễm

- Trục khuẩn uốn ván tồn tại trong ruột người và súc vật (đặc biệt là ngựa, trâu, bò).

- Nha bào uốn ván có nhiều trong đất, bụi bẩn, phân người, phân súc vật và có thể gây nhiễm cho mọi loại vết thương.

- Thời gian ủ bệnh: thường 3–21 ngày, trung bình 10 ngày; vết thương càng bẩn thì thời gian ủ càng ngắn và bệnh nặng hơn.

2. Con đường lây truyền

- Nha bào uốn ván xâm nhập qua các vết thương sâu nhiễm đất, bụi, phân; vết rách, vết bỏng, vết dập nát; hoặc do tiêm chích nhiễm bẩn.

- Uốn ván sơ sinh xảy ra khi cắt rốn bằng dụng cụ bẩn hoặc chăm sóc rốn không vô khuẩn sau sinh.

3. PHÒNG, CHỐNG BỆNH UỐN VÁN

✓ ☐ Tiêm phòng

Tiêm vắc xin phòng uốn ván hoặc tiêm huyết thanh phòng uốn ván ngay sau khi bị thương.

✓ ☐ Xử lý vết thương đúng cách

- Sát trùng ngay khi bị thương, chảy máu.
- Không bịt kín vết thương.
- Đến cơ sở y tế để được xử lý: cắt lọc tổ chức hoại tử – dập nát, loại bỏ dị vật, rửa oxy già, kết hợp tiêm phòng uốn ván.

✓ ☐ Hạn chế tiếp xúc nguồn ô nhiễm

- Khi lao động, sinh hoạt cần mang bảo hộ: ủng, găng tay...
- Ở nông trại, công trường cần có xà phòng, dung dịch sát khuẩn, cồn y tế để sơ cứu; thường xuyên vệ sinh môi trường.

✓ ☐ Đảm bảo vô khuẩn trong y tế

- Dụng cụ y tế cần được tiệt trùng theo đúng quy định để phòng uốn ván rốn sơ sinh và uốn ván sản khoa.

🔗 Chủ động tiêm phòng và xử lý vết thương đúng cách là biện pháp quan trọng nhất để phòng tránh bệnh uốn ván.

BỆNH UỐN VÁN LÀ GÌ?

Bệnh uốn ván là bệnh cấp tính do vi khuẩn uốn ván gây ra. Các triệu chứng của bệnh gồm cứng các nhóm cơ: cứng hàm, cứng gáy, cứng lưng, cứng bụng, cứng ngực, cứng tứ chi. Khi kích thích, các cơ co cứng tăng lên làm người bệnh rất đau.

NGUỒN TRUYỀN NHIỄM

Ổ chứa

Trực khuẩn uốn ván tồn tại trong ruột của súc vật, nhất là trong ruột các đại gia súc ăn cỏ như ngựa, trâu, bò... kể cả người, tại đây vi khuẩn cư trú một cách bình thường không gây bệnh.

Nha bào uốn ván có thể tìm thấy trong đất và các đồ vật bị nhiễm phân súc vật hoặc phân người. Nha bào uốn ván có mặt ở mọi nơi trong môi trường tự nhiên và có thể gây nhiễm cho tất cả các loại vết thương.

Thời gian ủ bệnh

Thường từ 3 đến 21 ngày. Cũng có thể từ 1 ngày cho tới vài tháng, phụ thuộc vào đặc điểm, độ lớn và vị trí của vết thương. Thời gian ủ bệnh trung bình khoảng 10 ngày. Hầu hết các trường hợp bệnh xuất hiện trong vòng 14 ngày. Nói chung, các vết thương bị nhiễm bẩn nặng thì thời gian ủ bệnh ngắn hơn và bệnh cũng nặng hơn, tiên lượng xấu hơn.

PHƯƠNG THỨC LÂY TRUYỀN

Thông thường nha bào uốn ván xâm nhập vào cơ thể qua các vết thương sâu bị nhiễm đất bẩn, bụi đường, phân người hoặc phân súc vật, qua các vết rách, vết bỏng, vết thương dập nát, vết thương nhẹ, hoặc do tiêm chích nhiễm bẩn.

Trẻ sơ sinh bị bệnh uốn ván sơ sinh là do nha bào uốn ván xâm nhập qua dây rốn trong khi sinh đẻ vì cắt rốn bằng dụng cụ bẩn hoặc sau khi sinh, trẻ không được chăm sóc rốn sạch sẽ và băng đầu rốn bị cắt không vô khuẩn nên đã bị nhiễm nha bào uốn ván.

CÁCH PHÒNG CHỐNG BỆNH UỐN VÁN

Tiêm vắc xin phòng bệnh uốn ván hoặc chủ động tiêm huyết thanh phòng uốn ván ngay sau khi bị thương.

Khi lao động, sinh hoạt cần hạn chế tiếp xúc với bùn đất, vật dụng ô nhiễm, nếu phải tiếp xúc cần có biện pháp bảo hộ như đi ủng, găng tay...

Tại các cơ sở y tế, dụng cụ y tế cần được tiệt trùng theo đúng quy định để tránh uốn ván rốn sơ sinh, uốn ván sản khoa.

Tại các nông trại, công trường cần có các chất tiệt trùng để sơ cứu như xà phòng, nước rửa tay sát trùng, cồn y tế và thường xuyên vệ sinh môi trường, chuồng trại.

Khi bị thương, trầy xước, cần lập tức sát trùng vết thương đúng cách, tránh bịt kín vết thương, và đến cơ sở y tế để được tiêm phòng kháng huyết thanh uốn ván kèm xử lý vết thương bằng cách cắt lọc tổ chức hoại tử, dập nát, loại bỏ dị vật, rửa oxy già.